СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION 1.

Рік LIV. Ч. 29. Ню Йорк і Джерзі Сити, субота, 9. лютого 1946. No. 29. New York and Jersey City, Saturday, February 9, 1946. Vol. LIV

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

РАТУВАТИ ГОЛОДНИХ В ЕВРОПІ, КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ

До цього закликає в першу чергу президент Труман, натякаючи, що можливо буде треба наново ввести пайкування мяса. Треба їсти менше мяса і купувати менше такі артикули, що потрібні, щоби „виграти світову війну з масовим голодом". Знов Ен МекКормик, вернувши з Европи, каже, що ми далі у війні, але у війні з голодом. „Людська нужда", каже вона, „більш небеспечна ніж атомова енергія", бо „з голодних дітей готові вирости нові штурмовики з новим фірером".

ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК.

Як подає „Наше Життя" у кореспонденції з Европи, то в днях 15—16 грудня 1945 року відбувся в таборі УНРРА в Авгсбургу (Німеччина) Перший Зізд Обеднання Українських Жінок на еміграції, в якому взяло участь 47 делегаток. Ізд поставив собі завданням створити організацію всього українського жіноцтва на еміграції як автономної секції Центрального Допомогового Комітету при Центральному Представництву Української Еміграції. Зізд відчинила п. Павликовська. Від Союзу Українок у Франції прибула п. Ліда Укарма. Реферат п. н. „Наші завдання під сучасну пору" виголосила п. Целевич. До уряду ввійшли: Павликовська, голова; Білякова і Чехівська, заступниці.

СВІТОВИЙ СОЮЗ УКРАЇНОК.

На Українськім Жіночім Зїзді, що відбувся 1. жовтня 1945 на теренах Німеччини під американською владою, покладено основи під Союз Українок Европи, згідно з тим, що пишеться у привіті до Союзу Українок Америки, підписаним Міленою Рудницькою і Іриною Руснак. Далі задумують в порозумінню з Союзом Українок Америки та Союзом Українок Канади відновити Світовий Союз Українок, який повинен обеднати все зорганізоване українське жіноцтво, що є поза межами України, „для оборони Батьківщини, що стогне під червоним прапором".

В ОБОРОНІ ПОЛЬЩІ.

Американські газети в стейті Масечусетс видрукували відозву Товариства Польських Священиків Дієцезії в Спрінгфилд, звернену до американського суспільства і уряду в справі оборони Польщі та інших народів, що кинені в обійми червоного тоталітаризму.

ЩЕ ОДНА ПОДЯКА.

„Кандидат історичних наук", якийсь М. Марченко, пише в комуністичній пресі про договір між СССР і Чехословаччиною в справі Карпатської України. Говорячи про зізд делегатів Народних Комітетів Закарпатської України що мав відбутись в Мукачеві в 1944 році, він каже, що „перші слова тих делегатів були звернені з подякою червоній армії, звернено „до вождя, батька і учителя нашого великого Сталіна". Делегати тоді встали і заявили: „Великий наш вожд Сталін! Ми твої діти, і жити нам з тобою". Бувало колись, як українські землі не були „визволені", а в ярмі, то на них вказували на Шевченка й говорили, що „ми твої діти"... Та тепер „рідний батько" — це вже Сталін. Так тепер учать, та чи та наука приметься у народі, це вже інша справа.

ЗАПИСАЛА НА ПОЛЬСЬКІ ЦІЛИ.

Антоніна-Дзевоньска, що прибула з Польщі до Америки ще перед першою світовою війною, служила в домі „гумового короля" Вилйема Ріглія 30 років і наскладала собі $12,000. Всі ті гроші записала тепер на польські культурні ціли. Між іншим призначила $5,000 для Фундації ім. Косцюшки в Ню Йорку, що то займається пропагандою в користь Польщі, видаючи різні книжки, чи забираючи голос у польських справах при допомозі різних польських науковців.

КУРС БДЖІЛЬНИЦТВА.

„Бі Колчюр" звідомляє, „що проф. М. Гайдак з Мінесотського Університету проголосив кореспонденційний курс плекання бджіл для початкуючих і тих, що вже мають практику. Проф. Гайдак є відомим українцем. Точніші інформації дає: Correspondence Study Department, General Extension Division, University Minnesota, Minneapolis 14, Minn.

КОЛЯДА З „ВИЗВОЛЕНОГО" ЗАКАРПАТТЯ.

Видумала таку советська пропаганда. Ось вона: „Нова радість стала, яка не бувала, зірка ясна пятикутна цілий світ засяла. Наш Сталін явився, за нас потрудився, на Радянській Україні новий світ розвився".

„БРЕХНЯ", ВІДПОВІДАЄ БЕВИН МАНУЇЛЬСЬКОМУ

В Раді Забеспеки Обеднаних Держав обвинувачував делегат України, Дмитро Мануїльський, Велику Британію в тому, що вмішується в внутрішні справи Індонезії та держить там військо, щоби здушувати самостійницький рух і здійснювати імперіялістичні ціли. Советський Союз змалював зате як оборонця кольоніяльних народів. Е. Бевин, представник Британії, відповідаючи Мануїльському, сказав між іншим таке: „Закидаю вам брехню, наче б ми напали на індонезців. Усі факти є проти вас".

МАНУЇЛЬСЬКИЙ „ВИКЛАДАЄ".

Советські джерела звідомляють про „збори львівської інтелігенції", що мали відбутись 12. листопаду м. р., на яких було до 500 осіб. З доповіддю виступив Дмитро З. Мануїльський на тему „Шляхи радянської інтелігенції". Яку нагороду дістав за цей доклад, покищо не пишуть. Зате за доклад, який мав свого часу у Львові на тему „Українсько-німецькі націоналісти — пси Гітлера" дістав „почесний титул доктора Львівського університету".

Так виглядає, що вистарчить московській собаці з а г а в к а т и проти українських націоналістів, а вже за це одне може стати на советськім університеті відразу — доктором, мабуть „собачим", бож надається почесний докторат за гавкання, а не за якусь науку.

„ДНІПРОГЕС" ПОЧНЕ ПРАЦЮВАТИ.

Советські джерела заповідають, що Дніпрогес, найбільша у світі електрична станція, зачне працювати в травні або червні. Перше думали, що тому, що її відбудова триватиме до пять років. Тепер виходить, що німці тут наробили менше шкоди, як думалося.

ЩО ПЕРЕДАЮТЬ З „РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ".

Московська „Правда" передає за часописом „Радянська Україна", як там у статтях і піснях дякується Сталінови за визволення. Теж передає, що в статті „Слово про російський народ" описується зібрання колгоспників в Опошнянськім районі на Полтавщині, на якому місцевий учитель Данильченко мав доповідь „про історичні шляхи українського народу, про вікову дружбу українського і російського народів".

„ЖИВА И БАДЬОРА УКРАЇНА".

Такою є тепер Україна, якби вірити в те, що написали большевицькі У. Щ. Вісті. Кажуть, що таким духом віє з газет, що виходять в Україні. Тільки тих газет ніхто тут не бачить. Є газети з цілого світу, тільки нема їх з „визволеної" України. А чи теж не писали комуністичні газети, що Україна „щаслива" і „бадьора" як у ній гинули люди мільйонами з голоду спричиненого кремлівським режимом?

УКРАЇНЦІ ЗА УРАЛЕМ.

Згадується за них в книжці Джана Ската „Бігайнд ди Уралс", що вийшла в Бостоні тому кілька років. Автор відвідував на Сибірі Кіровську Округу і описує людей, що їх там бачив. Каже, що найгірше там з мешканням. Припадає на одну кімнату пять душ. Особливо вбився йому в памяти „Український Співочий Жіночий Клюб", що відбував проби співу вечерами на вільнім повітрі. Тоді, описує автор, збиралися великі громади людей і прислухувались, а то й самі потягали за хором. Виглядало, якби чоловік знайшовся десь в Італії...

ЯК НЕ ЗАЙДУТЬ ЗМІНИ...

То по „русских" організаціях, братствах і церквах за яких 15 до 20 років і сліду не стане, згідно з тим, що пише філядельфійська москвофільська „Правда". Вона взиває до обєднання усіх пять запомогових „русских" центральних організацій в одну, щоби пробувати таким способом спинити упадок кожної з тих організацій, що постійно підупадають.

КОРНІЙЧУК-ВАСІЛЄВСКА.

Ота польсько-українська советська спілка, як видно з польських газет, написала спільно пєсу „Червоні оселедці", яку гратимуть в Кракові, а головну ролю відіграє колишній львівський актор, Людвік Сольскі.

ВАТИКАН СОВЄТАМ.

Ватиканський часопис „Осерваторе Романо" ще раз закинув Советам релігійне переслідування в Україні зокрема на Закарпаттю, відповідаючи на советські радіові закиди, неначеб папська енцикліка про українську католицьку церкви була „проти-советською і проти-демократичною".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ОДНА ДЕМОКРАТІЯ, А НЕ ДВІ!

Готова тепер ввійти в моду — „пролетарська дипльоматія". І то принаймні на терені Організації Обєднаних Держав, де вона вже появилась. Кажуть, що це добре, бо так буде лекше вирішувати найважніші міжнародні проблеми. Тепер требаб ще тільки означити, що то треба розуміти під цею „пролетарською дипльоматією".

Отже приблизно це щось таке, як та „мила" розмова, що її вели між собою Бевин і Вишинський в Раді Забеспеки Обєднаних Держав, коли то „гостро" говорили і нападали на себе в такий спосіб, як в Америці нападають на себе різні кандидати в часі виборчої агітації.

Чи та „нова" дипльоматія дійсно помогла Бевинови і Вишинському полагодити спір між Британією і Совєтами ліпше ніж „стара", можна переконатись, слідкуючи за тим, як це все тепер розігралось. Та не зважаючи на те, як хто це буде розуміти, таки відчувається загальна потреба вжити „пролетарської дипльоматії" для вияснення чогось іншого, і то дуже важного.

Щож це таке? Це те, як треба розуміти правдиву демократію.

Хтож мав би вияснити? Отже — Совєти.

І то перед Організацією Обєднаних Держав. Це там мав би представник Совєтського Союзу, наприклад А. Вишинський, дати офіційне вияснення, як Совєти розуміють демократію. Там мав би здефінювати демократію теж і хтось з противного боку, що інакше розуміє демократію як Совєти. От, наприклад, Е. Бевин, офіційний представник Британії.

Є фактом, як це загально ствержується, що серед представників 51 держав, що зібрані на нарадах Асамблеї Обєднаних Держав, нема одного розуміння демократії. Одні з них є за „справжню демократію", а інші за „неправдиву демократію", коли говорити мовою „пролетарської дипльоматії", або — просто з моста. Прецінь всюди говорять вже віддавна, що істнує різниця між „західною" демократією і „східною". Себто між тою, що її визнають у Злучених Державах і Британії й тою, про яку говорять з Кремлю у Совєтах. Але ті різниці не є виповіджені офіційною мовою. І тому, наприклад, як Бевин і Вишинський говорять в Організації Обєднаних Держав про демократію, то властиво не знати, про що іде мова, бо кожний з них розуміє під тим, що інше. Бевин, наприклад, вільні вибори з різними лістами кандидатів, а Вишинський одну політичну партію, одну лісту кандидатів і тайну поліцію, що пильнує, хто й як голосує. Щоб отже можна було Організації Обєднаних Держав вирішувати міжнародні конфлікти згідно з демократичними ідеалами і методами, то треба би тепер доконче офіційно усталити, що це є демократія, як її розуміти, в чому її можна добачувати, а в чому ні.

Тут саме приходимо до потреби застосовання „пролетарської дипльоматії". Отже треба, щоби на терені Організації Обєднаних Держав була переведена широка дискусія на тему демократії, та щоб говорили „по пролетарськи" без обиняків. І треба, щоби вислідом цеї дискусії було якесь точне означення демократії, так, щоб кожний в Організації Обєднаних Держав міг пізнати, чи в певному випадку хтось повівся по демократичному, чи пішов проти демократії.

Не улягає сумнівови, що така дискусія про демократію булаб надзвичайно цікава, особливо, коли іде про те, якби її означували офіційно представники Совєтів. Та цікавість тут на другому місці. На першому є практична потреба демократію здефінювати, якщо Організація Обєднаних Держав має вести практичну політику, для якої її саме створено. Для неї мусить бути обовязковою одна демократія, а не дві. І згідно з тою одною, яка має її обовязувати, має вона розслідкувати міжнародні конфлікти і їх вирішувати.

О. В. КУШНІР В АНГЛІЇ.

З звіту про зїзд Союзу Українців у Великій Британії (СУБ), що відбувся в днях 19 і 20 січня в місті Единбургу в Шотляндії, довідуємось, що ним проводив о. д-р Василь Кушнір, репрезентант центральних українських допомогових комітетів в Канаді і Злучених Державах, що виїхав до Европи на навязання ближчого звязку з українськими допомогвими організаціями та українськими скитальцями. Його вибрано теж почесним предсідником СУБ. У своїх промовах на тому зїзді о. Кушнір сказав, між іншим, таке до зібраних вояків: „Говорю до Вас як виразник думок зорганізованого, українського громадянства Канади і Америки... Будьте сильні, майте віру в серцях Ваших! Ми є найкраще озброєними борцями, бо нашою зброєю є любов до нашої Батьківщини-України... Вашим найважнішим теперішним завданням є зберігати Ваше життя, а в цьому допоможе Вам все українське громадянство вільного світу".

СУБ нараховував у січні 670 членів, вояків з польської армії. До президії Зїзду входили крім о. Кушніра: В. Соловій, заступник голови, а члени: майор-летун Сергій Нагнибіда, Юрій Ключевський, Грицько Драбат і Петро Пігічин. Уряд СУБ вибрано такий: Микита Бура, голова, сотник-летун Юрій Опаренко, секретар, Юрко Ключевський, скарбник, члени: Майор С. Нагнибіда і сотник Юрко Сальський, заступники: Борис Мельничук і Петро Пігічин, редактор „Нашого Клича", органу СУБ.

„ШЛЯХИ РОСІЙСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ".

На таку тему мав минулого вівтірка в Ню Йорку доклад російський, царський генерал А. І. Денікин, відомий з военних подій в Україні при кінці 1919 року. Денікин прибув з Парижа. Проти нього пробували комунізуючі росіяни зробити „масову демонстрацію", але та стягнула тільки 35 пікетчиків, що носили таблиці з написами, хто це дав дозвіл Денікинови на вїзд до Америки. На докладі в Мангетен Сентер було до 700 присутних. Денікин казав, що російська еміграція держалась клича: Вали большевизм, спасай Росію. Але як Німеччина напала на Росію, то змінила клич так: Спасай Росію, вали большевизм! Отже перше „спасати", казав Денікин, тільки не совєтську владу, але Росію. Потім згадував про російських генералів як фон Лямпе, Біскупського та Красного, що пішли цілковито на службу Гітлерови, та таких „фірерів" як Жеребко. Наклеймив тих старих еміґрантів, що ідуть тепер на службу до совєтської влади, чи тих російських єпископів на еміґрації, що як митрополит Евлогій пішли до Каносси, себто погодились з совєтською владою і піддались московському патріярхови. Обовязок російських еміґрантів, казав Денікин, оборона Росії й боротьба з неправдою, що її голосить большевизм. Російські еміґранти, казав він, не пішли за німецьким ладом, не підуть і за совєтським. Теж виказував схожість між пангерманізмом і панкомунізмом, як і між Гітлером і Сталіном, нагадуючи, як то Сталін говорив свого часу, що Союз Совєтських Соціялістичних Республик „є звязаний вузлами крови" з Німеччиною.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
801 Springfield Avenue, corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 East 5th St.,
NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми уладжуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
J. H. WEST, Mgr.
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
P. K. BORDEN, Mgr.
Colonial Mansion
ELIZABETH, N. J.
225 WEST JERSEY STREET
Phone: EL. 2-3611

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL DIRECTOR & EMBALMER
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
79 Sussex Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577